

Internationell konvention om medborgerliga och politiska rättigheter

Antagen genom Generalförsamlingens resolution 2200A (XXI) den 16 december 1966
Trädde ikraft den 23 mars 1976

Konventionsstaterna,

som anser att, i överensstämmelse med de i Förenta Nationernas stadga uppställda principerna, erkännandet av det inneboende värdet hos alla medlemmar av mänskosläktet och av deras lika och oförtrytliga rättigheter utgör grundvalen för frihet, rättvisa och fred i världen,

som erkänner att dessa rättigheter härrör från det inneboende värdet hos varje människa,

som erkänner att, i överensstämmelse med den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, framtidsmålet med fria människor, som åtnjuter medborgerliga och politiska friheter samt frihet från fruktan och nöd, endast kan uppnås om sådana villkor skapas att envar kan åtnjuta sina medborgerliga och politiska rättigheter liksom sina ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter,

som beaktar att Förenta Nationernas stadga ålägger staterna att främja den allmänna respekten för och iakttagandet av mänskliga rättigheter och friheter,

som tar hänsyn till att varje människa har plikter mot andra människor och mot det samhälle han tillhör och att han är skyldig att medverka till att de i denna konvention inskrivna rättigheterna främjas och iakttagas,

överenskommer om följande artiklar:

Del I

Artikel 1

Alla folk har självbestämmanderätt. Med stöd av denna rätt äger de fritt bestämma sin politiska ställning och fullfölja sin egen utveckling på de ekonomiska, sociala och kulturella områdena.

Alla folk må för sina egna syften fritt förfoga över sina naturrikedomar och naturtillgångar, dock att detta ej må ske till förfång för förpliktelser, som härrör från det på principen om det gemensamma intresset grundade internationella samarbetet på det ekonomiska området och den internationella rätten. I intet fall skall ett folk kunna berövas sina egna utkomstmöjligheter.

Konventionsstaterna, däribland de stater som har ansvaret för administrationen av icke-självstyrande områden och förvaltarekapsområden, skall medverka till att folkens självbestämmanderätt förverkligas, och de skall respektera denna rätt i överensstämmelse med bestämmelserna i Förenta Nationernas stadga.

Del II

Artikel 2

1. Varje konventionsstat förpliktar sig att respektera och att tillförsäkra envar, som befinner sig inom dess område och är underkastad dess jurisdiktion, de i denna konvention inskrivna rättigheterna utan åtskillnad av något slag, såsom på grund av ras, hudfärg, kön, språk,

religion, politisk eller annan åskådning, nationell eller social härkomst, egendom, börd eller ställning i övrigt.

2. Varje konventionsstat förpliktar sig att i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser och med bestämmelserna i denna konvention vidtaga erforderliga åtgärder för att genom lagstiftning eller på annat sätt förverkliga de i denna konvention inskrivna rättigheter, som ej redan är tillförsäkrade.

3. Varje konventionsstat förpliktar sig:

a) att säkerställa att envar, vars i denna konvention inskrivna fri- och rättigheter kränkts, skall ha effektiv möjlighet att tala härå och detta även i det fall att kränkningen förövats av ämbetsman i tjänsteutövning;

b) att säkerställa att den som väcker sådan talan skall få sina rättigheter prövade av behöriga judiciella, administrativa eller lagstiftande myndigheter eller av annan enligt statens rättsordning behörig myndighet, samt att utveckla möjligheterna för att en talan skall kunna prövas på rättslig väg;

c) att säkerställa att de behöriga myndigheterna verkställer avgöranden som avkunnats i sådana fall där talan befunnits ha fog.

Artikel 3

Konventionsstaterna förpliktar sig att tillförsäkra män och kvinnor lika rätt att åtnjuta alla medborgerliga och politiska rättigheter som inskrivet denna konvention.

Artikel 4

Under allmänt nödläge, som hotar nationens fortbestånd och som officiellt kungjorts, må konventionsstaterna vidtaga åtgärder som inneha avvikelser från deras skyldigheter enligt konventionen i den utsträckning som är oundgängligen erforderlig med hänsyn till situationen krav, under förutsättning att dessa åtgärder ej strider mot landets övriga förpliktelser enligt den internationella rätten och ej innebär åtskillnad enbart på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion eller social härkomst.

Inga inskränkningar i artiklarna 6, 7, 8 (mom 1 och 2), 11, 15, 16 och 1 8 må göras med stöd av bestämmelsen i föregående moment.

Konventionsstat, som begagnar sig av rätten till avvikelser från konventionen, skall genom förmedling av Förenta Nationernas generalsekreterare omedelbart underrätta övriga konventionsstater om de bestämmelser från vilka avvikelse skett och om de skäl som föranlett detta. Ett ytterligare meddelande skall lämnas i samma ordning den dag, då staten upphävt sådana avvikelser.

Artikel 5

Intet i denna konvention må tolkas som medförande rätt för någon stat, grupp eller person att ägna sig åt

verksamhet eller utföra handling, som syftar till att tillintetgöra någon av de fri och rättigheter som inskrivits i konventionen eller till att inskränka dem i större utsträckning än som däri medgivits.

Inga inskränkningar eller avvikelser skall medgivas i fråga om de grundläggande mänskliga rättigheter, som gäller i en stat på grund av lag eller annan författning, överenskommelse eller sedvänja, av den anledningen att denna konvention icke erkänner dessa rättigheter eller att den erkänner dem i mindre utsträckning.

Del III

Artikel 6

Varje människa har en inneboende rätt till livet. Denna rätt skall skyddas genom lag. Ingen skall godtyckligt berövas sitt liv.

I stater, som ej har avskaffat dödsstraffet, må dödsdom avkunnas endast för de allvarligaste brotten i enlighet med en lag, som gällde vid tiden för brottets begående. Denna lag må ej strida mot bestämmelserna i denna konvention eller konventionen om förebyggande och bestraffning av folkmord. Detta straff skall endast kunna verkställas efter slutlig dom av behörig domstol.

När berövande av livet utgör folkmord, skall intet i denna artikel berättiga konventionsstat att på något sätt avvika från skyldigheter, som den åtagit sig enligt bestämmelserna i konventionen om förebyggande och bestraffning av folkmord.

Envar dödsdömd skall ha rätt att begära nåd eller förvandling av straffet. Amnesti, nåd eller förvandling av dödsstraffet skall kunna beviljas i alla fall.

Dödsdom skall ej avkunnas för brott begångna av personer under 19 års ålder och skall ej verkställas mot havande kvinnor.

Intet i denna artikel skall kunna åberopas för att fördröja eller förhindra konventionsstats avskaffande av dödsstraffet.

Artikel 7

Ingen må utsättas för tortyr eller för grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Särskilt må ingen utan sitt fria samtycke utsättas för medicinska eller vetenskapliga experiment.

Artikel 8

Ingen må hållas i slaveri; slaveri och slavhandel i varje form skall vara förbjudna.

Ingen må hållas i trälldom.

a) Ingen må nödgas att utföra tvångsarbete eller annat honom påtvingat arbete.

b) I stater, där frihetsberövande i form av straffarbete må åläggas som bestraffning för brott, skall mom 3 a) ej utgöra hinder mot verkställande av en dom på straffarbete, som avkunnats av behörig domstol.

c) Med tvångsarbete eller påtvingat arbete enligt detta moment förstås ej:

1) arbete eller tjänstgöring, som ej avses under b) ovan och som regelmässigt utkrävs av den som är berövad sin frihet till följd av ett av domstol i laga ordning meddelat beslut eller av den som är villkorligt frigiven;

2) tjänstgöring av militär art och, i stater där samvetsbetänkligheter mot sådan beaktas, annan samhällstjänst som enligt lag utkrävs av den, som hyser samvetsbetänkligheter;

3) tjänstgöring som utkrävs, då nödläge eller olycka hotar samhällets fortbestånd eller välfärd;

4) arbete eller tjänstgöring som ingår i de normala medborgerliga skyldigheterna.

Artikel 9

1. Envar har rätt till frihet och personlig säkerhet. Ingen må utsättas för godtycklig arrestering eller annat godtyckligt frihetsberövande. Ingen må berövas sin frihet utom på sådana grunder och i sådan ordning som föreskrivs i lag.

2. Den som arresterats skall vid arresteringen underrättas om skälen för åtgärden och skall ofördröjligen underrättas om varje anklagelse mot honom.

3. Den som är arresterad eller eljest berövad sin frihet på grund av anklagelse för brottslig gärning skall ofördröjligen ställas inför domare eller annan ämbetsman, som enligt lag beklänts med domsmakt, och skall vara berättigad till rättegång inom skäligen tid eller till frigivning. Det skall ej vara allmän regel, att personer som avvaktar rättegång hålls i förvar, men för frigivning må krävas garantier för att vederbörande in ställer sig till rättegången, vid varje annat tillfälle under det rättsliga förfarandet samt, i förekommande fall, för verkställighet av domen.

4. Den som berövats sin frihet genom arrestering eller eljest skall ha rätt att inför domstol påfordra, att lagligheten av frihetsberövandet prövas utan dröjsmål och att hans frigivning beslutas, om åtgärden ej är laglig.

5. Den som utsatts för olaglig arrestering eller annat olagligt frihetsberövande skall ha rätt till skadestånd.

Artikel 10

1. Envar som berövats sin frihet skall behandlas humant och med aktning för människans inneboende värde.

2. a) Åtalade personer skall, utom under utomordentliga förhållanden, hållas åtskilda från dömda personer och skall ges särskild behandling, som är anpassad efter deras egenskaper av icke dömda personer.

b) Åtalade unga personer skall hållas åtskilda från vuxna, och deras fall skall avgöras så skyndsamt som möjligt.

3. Det väsentliga syftet med behandlingen av fångar skall vara deras bättring och sociala rehabilitering. Ungdomsbrottslingar skall hållas åtskilda från vuxna och ges efter deras ålder och rättsliga ställning anpassad behandling.

Artikel 11

Ingen må sättas i fängelse enbart på grund av oförmåga att fullgöra avtalad förpliktelse.

Artikel 12

1. Envar som lagligen befinner sig på en stats område äger rätt att där röra sig fritt och fritt välja bostättningsort.
2. Envar äger frihet att lämna vilket land som helst, däribland sitt eget.
3. Ovannämnda rättigheter må icke underkastas andra inskränkningar än sådana, som stadgas i lag och är nödvändiga för att skydda den nationella säkerheten, den allmänna ordningen (ordre public), den allmänna hälsosvården eller sedligheten eller andra personers fri- och rättigheter samt är förenliga med övriga i denna konvention inskrivna rättigheter.
4. Ingen må godtyckligt förvägras rätten att inresa i sitt eget land.

Artikel 13

Utlänning, som lagligen befinner sig på en konventionsstats område, må avlägsnas från detta endast efter ett i laga ordning fattat beslut därom. Såvida ej tvingande skäl hänförliga till den nationella säkerheten talar däremot, skall han tillåtas framlägga de skäl, som talar mot avlägsnandet, och få sin sak omprövad av, och för sådant ändamål företrädas inför, vederbörande myndighet eller en eller flera av denna myndighet särskilt utsedda personer.

Artikel 14

1. Alla skall vara lika inför domstolarna. Envar skall, när det gäller att pröva anklagelse mot honom för brott eller hans rättigheter och skyldig betet i tvistemål, vara berättigad till opartisk och offentlig rättegång inför en behörig, oavhängig och opartisk domstol, som inrättats enligt lag. Pressen och allmänheten må utestängas från rättegången eller en del därav av hänsyn till sedligheten, den allmänna ordningen (ordre public) eller den nationella säkerheten i ett demokratiskt samhälle eller då hänsynen till parternas privatliv så kräver eller, i den mån domstolen så finner strängt nödvändigt, i fall då på grund av särskilda omständigheter offentlighet skulle skada rättvisans intresse; dock skall domar som avkunnats i brottmål eller tvistemål offentliggöras, utom i fall då minderårigas intressen kräver att så ej sker eller då rättegången gäller äktenskapsmål eller förmynderskap för barn.
2. Envar som anklagats för brottslig gärning skall ha rätt att betraktas som oskyldig intill dess hans skuld lagligen fastställts.
3. Envar skall, när det gäller att pröva anklagelse mot honom för brott, utan åtskillnad ha rätt till följande minimigarantier:
 - a) att ofördröjligen och i detalj på ett språk, som han förstår, bli under rättad om innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom;
 - b) att åtnjuta tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar och att kunna rådgöra med rättegångsbiträde, som han själv utsett;
 - c) att bli rannsakad utan oskäligt dröjsmål;
 - d) att bli rannsakad i sin närvaro och att försvara sig personligen eller genom rättegångsbiträde, som han själv utsett; om

han ej har rättegångsbiträde, att bli underrättad om sin rätt till sådant; samt att i varje mål där rättvisans intresse så kräver kostnadsfritt få rättegångsbiträde sig anvisat, om han saknar erforderliga medel att be tala för sådant;

- e) att förhöra eller låta förhöra de vittnen, som åberopas emot honom, och att för egen räkning få vittnen inkallade och förhörda under samma förhållanden som vittnen åberopade mot honom;
- f) att kostnadsfritt åtnjuta bistånd av tolk, om han icke förstår eller talar det språk som begagnas vid domstolen;
- g) att ej tvingas vittna mot sig själv eller erkänna sig skyldig.

4. I mål mot unga personer skall rättegångsförfarandet ta hänsyn till deras ålder och önskvärdheten av att främja deras återanpassning.

5. Envar som befunnits skyldig till och dömts för ett brott skall ha rätt att få skuldfrågan och det ådömda straffet omprövade av högre instans i enlighet med lag.

6. Har en lagakraftvunnen dom varigenom någon dömts för brottslig gärning senare upphävts eller nåd beviljats på grund av en ny eller nyuppdagad omständighet, som visat att domen var felaktig, skall den som undergått straff till följd av domen gottgöras i enlighet med lag, med mindre det visas att det helt eller delvis berott på honom själv att den tidigare ej kända omständigheten icke blivit uppdagad i tid.

7. Ingen må rannsakas eller straffas på nytt för ett brott, för vilket han redan blivit slutligt fälld till ansvar eller frikänd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i varje land.

Artikel 15

1. Ingen må fällas till ansvar för någon gärning eller underlåtenhet, som vid den tid då den begicks ej utgjorde ett brott enligt inhemsk eller internationell rätt. Ej heller må högre straff utmätas än som var tillämpligt vid den tid då den brottsliga gärningen begicks. Om efter brottets begående ny lag stiftas som föreskriver ett lindrigare straff, skall den skyldige komma i åtnjutande härav.

2. Intet i denna artikel skall hindra rannsaking och bestraffning av den som gjort sig skyldig till en handling eller underlåtenhet som vid tid punkten för dess begående var brottslig enligt de allmänna rättsprinciper, som erkänns av världens nationer.

Artikel 16

Envar har rätt att överallt erkännas som person i rättsligt hänseende.

Artikel 17

1. Ingen må utsättas för godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat och familjeliv, sitt hem eller sin korrespondens, ej heller för olagliga an grepp på sin heder och sitt anseende.

2. Envar har rätt till lagens skydd mot sådana ingripanden eller angrepp.

Artikel 18

1. Envar skall äga rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att bekänna sig till eller antaga en religion eller tro efter eget val och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, iakttagande av religiösa sedvänjor, andaktsövningar och undervisning.

2. Ingen må utsättas för tvång, som kan inskränka hans frihet att bekänna sig till eller antaga en religion eller tro efter eget val.

3. Envars frihet att utöva sin religion eller tro må endast underkastas sådana inskränkningar, som är angivna i lag och som är nödvändiga för att skydda den allmänna säkerheten, ordningen, hälsovården eller sedligheten eller andra personers grundläggande fri- och rättigheter.

4. Konventionsstaterna förpliktar sig att respektera föräldrars och, i förekommande fall, förmyndares frihet att tillförsäkra sina barn den religiösa och moraliska uppfostran, som står i överensstämmelse med deras egen övertygelse.

Artikel 19

1. Envar skall äga rätt till åsiktsfrihet utan ingripanden.

2. Envar skall äga rätt till yttrandefrihet; denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, mottaga och sprida uppgifter och tankar av varje slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat valfritt uttrycksmedel.

3. Utövandet av de i mom 2 i denna artikel avsedda rättigheterna medför särskilda skyldigheter och särskilt ansvar. De må därför underkastas vissa inskränkningar, men endast sådana som är angivna i lag och som är nödvändiga

- för att respektera andra personers rättigheter eller anseende;
- för att skydda den nationella säkerheten, den allmänna ordningen (ordre public), den allmänna hälsovården eller sedligheten.

Artikel 20

1. All propaganda till förmån för krig skall vara i lag förbjuden.

2. Allt främjande av nationalhat, rashat eller religiöst hat, som innebär uppvigling till diskriminering, fiendskap eller våld, skall vara i lag förbjudet.

Artikel 21

Rätten till fredliga sammankomster skall erkännas. Utövandet av denna rättighet må ej underkastas andra inskränkningar än sådana som föreskrivits i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna säkerheten, den allmänna ordningen (ordre public), för skyddande av den allmänna hälsovården eller sedligheten eller av andra personers fri- och rättigheter.

Artikel 22

1. Envar skall äga rätt till föreningsfrihet, däri inbegripet rätten att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att skydda sina intressen.

2. Utövandet av denna rättighet må ej underkastas andra inskränkningar än sådana som är angivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till den nationella säkerheten, den allmänna säkerheten, den allmänna ordningen (ordre public), för skyddande av den allmänna hälsovården eller sedligheten eller av andra personers fri och rättigheter. Denna artikel förhindrar ej att för medlemmar av de väpnade styrkorna och polisen lagliga inskränkningar må göras i deras utövande av denna rättighet.

3. Intet i denna artikel skall tillåta stat, som biträtt Internationella arbetsorganisationens konvention år 1948 angående föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten, att stifta lag som inskränker, eller tillämpa lagen på sätt som inskränker, det genom sagda konvention tillförsäkrade skyddet.

Artikel 23

1. Familjen är samhällets naturliga och grundläggande enhet och är berättigad till samhällets och statens skydd.

2. Rätten för giftasvuxna män och kvinnor att ingå äktenskap och bilda familj skall erkännas.

3. Äktenskap skall ej ingås utan de blivande makarnas fria och fulla samtycke.

4. Konventionsstaterna skall vidtaga lämpliga åtgärder för att säkerställa makars likställighet i fråga om rättigheter och ansvar vid äktenskapets ingående, under äktenskapet och vid dess upplösning. Vid fall av upp lösning skall åtgärder vidtagas för att tillförsäkra barnen erforderligt skydd.

Artikel 24

Varje barn skall utan åtskillnad på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, nationell eller social härkomst, förmögenhet eller börd äga rätt till sådant skydd av sin familj, samhället och staten, som dess ställning som minderårig kräver.

2. Varje barn skall registreras omedelbart efter födseln och skall ha ett namn.

3. Varje barn har rätt att förvärva ett medborgarskap.

Artikel 25

Varje medborgare skall äga rätt och möjlighet att utan någon av de åtskillnader, som angetts i artikel 2, och utan oskäliga inskränkningar:

a) deltaga i handhavandet av allmänna angelägenheter direkt eller genom fritt valda ombud;

b) välja och bli vald, vid periodiska och hederliga val, förrättade på grundval av allmän och lika rösträtt och hemlig röstning varigenom garanteras att väljarnas vilja kommer fritt till uttryck;

c) få tillträde på lika villkor till allmän tjänst i sitt land.

Artikel 26

Alla är lika inför lagen och har rätt till samma skydd av lagen utan åtskillnad av något slag. I detta avseende skall

lagen förbjuda all åtskillnad och garantera envar ett likvärdigt och effektivt skydd mot varje åtskillnad på grund av ras, hudfärg, kön, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationell eller social härkomst, förmögenhet, börd eller ställning i övrigt.

Artikel 27

I de stater där det finns etniska, religiösa eller språkliga minoriteter skall de som tillhör sådana minoriteter ej förvägras rätten att i gemenskap med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk.

Del IV

Artikel 28

1. En kommitté för de mänskliga rättigheterna (härneda benämnd kommittén) skall upprättas. Den skall bestå av aderton medlemmar och skall utföra sitt uppdrag i enlighet med vad som föreskrivs i det följande.

2. Kommittén skall vara sammansatt av medborgare i de stater, som biträtt denna konvention. Dessa personer skall vara moraliskt högtstående och erkänt sakkunniga på området för de mänskliga rättigheterna. Värdet av att några av kommitténs medlemmar har juridisk erfarenhet skall beaktas.

3. Kommitténs medlemmar skall väljas och tjänstgöra i sin personliga egenskap.

Artikel 29

1. Kommitténs medlemmar skall väljas genom hemlig omröstning från en förteckning över personer med i artikel 28 föreskrivna kvalifikationer, vilka för ändamålet föreslagits av konventionsstaterna.

2. Envar konventionsstat må föreslå högst två personer. Dessa skall vara medborgare i den stat som föreslår dem.

3. En person skall kunna föreslås för omval.

Artikel 30

1. Det första valet skall äga rum senast sex månader efter dagen för konventionens ikraftträdande.

2. Senast fyra månader före dagen för varje val till kommittén, med undantag dock för ett val som syftar till att enligt artikel 34 återbesätta en ledigförklarad plats, skall Förenta Nationernas generalsekreterare skriftligen uppmana konventionsstaterna att inom tre månader inkomma med förslag till medlemmar i kommittén.

3. Förenta Nationernas generalsekreterare skall upprätta en förteckning i alfabetisk ordning över alla de sålunda föreslagna personerna med an givande av vilka stater som föreslagit dem. Generalsekreteraren skall överlämna förteckningen till konventionsstaterna senast en månad före dagen för varje val.

4. Val av kommitténs medlemmar skall förrättas vid ett av Förenta Nationernas generalsekreterare sammankallat möte med konventionsstaterna i Förenta Nationernas högkvarter. Vid detta möte, där två tredjedelar av kon-

ventionsstaterna måste vara företrädare för att beslut skall kunna fattas, skall de kandidater inväljas i kommittén, som uppnår det största antalet röster och absolut majoritet av de närvarande och röstande staternas röster.

Artikel 31

1. Kommittén må ej innefatta mer än en medborgare i en och samma stat.

2. Val till kommittén skall äga rum med iakttagande av en rättvis geografisk fördelning av medlemskapet och av att olika civilisationsformer och de viktigaste rättssystemen blir företrädare.

Artikel 32

1. Kommitténs medlemmar skall väljas för en tid av fyra år. De må återväljas, om de föreslagits till återval. För nio av de medlemmar, som valts vid det första valet, skall tiden dock utlöpa efter två år. Omedelbart efter det första valet skall namnen på dessa nio medlemmar utses genom lottdragning av ordföranden vid det möte, som avses i artikel 30 mom 4.

2. Val efter det att en mandatperiod utlöp skall förrättas enligt bestämmelserna i föregående artiklar i denna del av konventionen.

Artikel 33

1. Om någon medlem av kommittén enligt övriga medlemmars enhälliga uppfattning upphört att utföra sitt uppdrag av annan anledning än till fällig frånvaro, skall kommitténs ordförande underrätta Förenta Nationernas generalsekreterare därom. Denne skall då ledigförklara den plats som innehas av ifrågavarande medlem.

2. Om någon medlem av kommittén avlider eller avsäger sig sitt uppdrag skall ordföranden omedelbart underrätta Förenta Nationernas general sekreterare därom. Denne skall ledigförklara platsen med verkan från dagen för dödsfallet eller den dag avsägelsen träder i kraft.

Artikel 34

1. När en plats ledigförklaras enligt artikel 33, och om mandattiden för den medlem som skall ersättas ej utlöper inom sex månader från det platsen ledigförklarats, skall Förenta Nationernas generalsekreterare underrätta konventionsstaterna om att platsen ledigförklarats. Dessa må inom två månader inkomma med förslag enligt bestämmelserna i artikel 29 för platsens återbesättande.

2. Förenta Nationernas generalsekreterare skall upprätta och till konventionsstaterna överlämna en förteckning i alfabetisk ordning över de sålunda föreslagna personerna. Valet för platsens återbesättande skall se dan äga rum enligt de tillämpliga bestämmelserna i denna del av konventionen.

3. Medlem av kommittén, som valts att bekläda en enligt artikel 33 ledig förklarad plats, skall inneha uppdraget under återstoden av mandattiden för den medlem, som frånträtt kommittéuppdraget enligt bestämmelserna i sagda artikel.

Artikel 35

Kommitténs medlemmar skall med godkännande av Förenta Nationernas generalförsamling erhålla ersättning från Förenta Nationerna. Villkoren för denna ersättning fastställs av generalförsamlingen med beaktande av vikten av kommitténs uppdrag.

Artikel 36

Förenta Nationernas generalsekreterare skall tillhandahålla erforderlig personal och övriga hjälpmedel för att möjliggöra för kommittén att effektivt utföra sitt uppdrag enligt denna konvention.

Artikel 37

1. Förenta Nationernas generalsekreterare skall sammankalla kommitténs första möte till Förenta Nationernas högkvarter.
2. Senare möten skall hållas vid tidpunkter, som anges i kommitténs arbetsordning.
3. Kommittén skall som regel sammanträda i Förenta Nationernas hög kvarter eller Förenta Nationernas kontor i Genève.

Artikel 38

Varje kommittémedlem skall, innan han börjar fullgöra sitt uppdrag, avge en högtidlig förklaring vid ett för allmänheten tillgängligt möte med kommittén, att han skall fullgöra sitt uppdrag opartiskt och samvetsgrant.

Artikel 39

1. Kommittén skall välja sina egna tjänstemän för en tid av två år. De kan återväljas.
2. Kommittén skall själv antaga sin arbetsordning; denna skall dock föreskriva bland annat följande:
 - a) kommittén är beslutsmässig med tolv medlemmar närvarande;
 - b) kommittén fattar sina beslut med en majoritet av de närvarande medlemmarnas röster.

Artikel 40

1. Konventionsstaterna förpliktar sig att avge rapporter rörande de åtgärder som de vidtagit för att genomföra de i denna konvention inskrivna rättigheterna ävensom rörande de framsteg som gjorts i fråga om åtnjutandet av dessa rättigheter:
 - a) inom ett år efter konventionens ikraftträdande för vederbörande stat;
 - b) därefter närhelst kommittén det begär.
2. Alla rapporter skall tillställas Förenta Nationernas generalsekreterare, som skall vidarebefordra dem till kommittén för dess granskning. Rapporterna skall ange de förhållanden och svårigheter, som må ha påverkat genomförandet av bestämmelserna i denna konvention.
3. Efter samråd med kommittén må Förenta Nationernas generalsekreterare till berörda fackorgan översända

kopior av rapporterna i de delar dessa må falla inom deras verksamhetsområden.

4. Kommittén skall granska de av konventionsstaterna överlämnade rapporterna. Den skall tillställa dessa sina egna rapporter tillsammans med de allmänna kommentarer den må finna anledning göra. Kommittén må även till Ekonomiska och sociala rådet översända dessa påpekanden tillsammans med kopior av från konventionsstater mottagna rapporter.

5. Konventionsstaterna må tillställa kommittén kommentarer i anledning av påpekanden denna må ha gjort enligt mom 4 i denna artikel.

Artikel 41

1. Konventionsstat må när som helst avge förklaring enligt denna artikel, att den erkänner kommitténs behörighet att mottaga och pröva fram ställningar i vilka en stat påstår, att annan stat ej uppfyller sina förpliktelser enligt denna konvention. Framställningar enligt denna artikel må mottagas och prövas endast om de härrör från stat, som avgivit förklaring om att den för egen del erkänner kommitténs behörighet. Fram ställning skall ej mottagas av kommittén, om den gäller en stat som ej avgivit sådan förklaring. Framställningar som mottagits enligt denna artikel skall handläggas på följande sätt:

a) Om konventionsstat anser att annan konventionsstat ej efterlever bestämmelserna i denna konvention, må den skriftligen fästa den senare statens uppmärksamhet på detta förhållande. Inom tre måna der efter det att meddelandet mottagits, skall den mottagande staten tillställa den stat från vilken meddelandet härrör en förklaring eller annat skriftligt uttalande, varigenom ärendet klarläggs; i den mån så är möjligt och sakligt motiverat skall däri redogöras för de inhemska processreglerna ävensom för de rättsmedel, som redan uttömts eller som vid det aktuella tillfället är tillgängliga eller som i fortsättningen må begagnas.

b) Om ärendet ej reglerats på ett för båda parter tillfredsställande sätt inom sex månader efter det den mottagande staten erhöll det ursprungliga meddelandet, äger vardera staten hänskjuta ärendet till kommittén genom anmälan såväl till denna som till den andra staten.

c) Kommittén skall behandla ett till densamma hänskjutet ärende först sedan den uttrönt att i detsamma alla tillgängliga inhemska rättsmedel tagits i anspråk och uttömts i överensstämmelse med folkrättens allmänt vedertagna grundsatser. Detta skall dock el gälla om ianspråktagandet av rättsmedlen är oskäligt tidskrävande.

d) Kommittén skall sammanträda inom stängda dörrar, när den behandlar framställningar enligt denna artikel.

e) Med förbehåll för bestämmelserna i punkt c) skall kommittén ställa sig till berörda staters förfogande i syfte att uppnå en vänskaplig lösning av ärendet grundad på respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna sådana dessa inskrivits i denna konvention.

f) I varje till kommittén hänskjutet ärende äger den anmoda de berörda, i punkt b) avsedda staterna att inkomma med kompletterande upplysningar av intresse i sammanhanget.

g) De berörda, i punkt b) avsedda staterna skall äga rätt att vara representerade, när ärendet behandlas i kommittén, ävensom att muntligen och/eller skriftligen inkomma med synpunkter.

h) Inom tolv månader efter dagen för mottagandet av anmälan enligt punkt b) skall kommittén avge en rapport:

1) Om en lösning enligt punkt e) uppnåtts, skall kommittén begränsa sin rapport till en kort redogörelse för de faktiska förhållandena och den uppnådda lösningen.

2) Om en lösning enligt punkt e) ej uppnåtts, skall kommittén be gränsa sin rapport till en kort redogörelse för de faktiska förhållandena; synpunkter som berörda stater anfört skriftligen liksom protokoll över av dem muntligen anförda synpunkter skall fogas till rapporten.

I varje ärende skall rapporten del ges med berörda stater.

2. Bestämmelserna i denna artikel träder i kraft, när tio konventionsstater avgivit förklaringar enligt mom 1 i denna artikel. Dessa förklaringar skall av konventionsstaterna deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare, vilken det åligger att översända kopior av dem till övriga konventionsstater. En förklaring må återkallas när som helst genom anmälan till generalsekreteraren. En sådan återkallelse skall ej påverka prövningen av ett ärende, som redan föranlett en anmälan enligt denna artikel; inga ytterligare anmälningar från konventionsstat skall motta gas sedan anmälan om återkallelse av förklaringen mottagits av general sekreteraren, med mindre berörda konventionsstat avgivit en ny förklaring.

Artikel 42

1. a) Om ett till kommittén enligt artikel 41 hänskjutet ärende ej regleras på ett för berörda stater tillfredsställande sätt må kommittén, sedan dessa stater lämnat sitt samtycke därtill, utse en förlikningskommission ad hoc (här nedan benämnd kommissionen). Kommissionen skall ställa sig till berörda staters förfogande i syfte att uppnå en vänskaplig lösning av ärendet grundad på respekten för denna konvention.

b) Kommissionen skall bestå av fem personer, som godkänts av berörda stater. Om dessa stater misslyckas med att inom tre månader enas om kommissionens sammansättning, helt eller delvis, skall de medlemmar av kommissionen, om vilka enighet ej uppnåtts, utses av kommittén bland dess medlemmar med två tredjedels majoritet vid hemlig omröstning.

2. Medlemmarna av kommissionen skall tjänstgöra med personligt uppdrag. De skall ej vara medborgare i berörda stater eller i en stat som ej biträtt denna konvention eller i en stat som ej avgivit förklaring enligt artikel 41.

3. Kommissionen skall själv välja sin ordförande och antaga sin arbetsordning.

4. Kommissionens möten skall som regel hållas i Förenta Nationernas högkvarter eller Förenta Nationernas kontor i Genève. De må emellertid hållas på sådana andra lämpliga platser, som kommissionen må bestämma i samråd med Förenta Nationernas generalsekreterare och berörda stater.

5. Det sekretariat som avses i artikel 36 skall även biträda de enligt denna artikel utsedda kommissionerna.

6. De upplysningar som mottagits och sammanställts av kommittén skall ställas till kommissionens förfogande; denna må anmoda berörda stater att inkomma med kompletterande upplysningar av intresse i sammanhanget.

7. När kommissionen har slutbehandlat ärendet, men under alla förhållanden ej senare än tolv månader efter det att detta anhängiggjorts hos densamma, skall den avge en rapport till ordföranden i kommittén för delgivning med berörda stater.

a) Om kommissionen ej är i tillfälle att slutbehandla ärendet inom tolv månader, skall den begränsa sin rapport till en kort redogörelse för läget i fråga om ärendets prövning.

b) Om en vänskaplig lösning grundad på respekten för de i denna konvention inskrivna mänskliga rättigheterna har uppnåtts, skall kommissionen begränsa sin rapport till en kort redogörelse för de faktiska förhållandena och den lösning som uppnåtts.

c) Om en lösning enligt punkt b) ej har uppnåtts, skall kommissionen i sin rapport redogöra såväl för sina slutsatser beträffande de faktiska förhållandena, som är av betydelse i tvisten mellan berörda stater, som för sin uppfattning om möjligheterna att uppnå en vänskaplig lösning av ärendet. Rapporten skall även innefatta de av berörda stater skriftligen anförda synpunkterna liksom protokoll över av dem muntligen anförda synpunkter.

d) Om kommissionen avgivit en rapport enligt punkt

c), skall berörda stater inom tre månader efter mottagandet av rapporten underrätta kommitténs ordförande, huruvida de godkänner innehållet i rapporten.

8. Bestämmelserna i denna artikel påverkar ej kommitténs åligganden enligt artikel 41.

9. De berörda staterna skall sinsemellan lika fördela alla utgifter för med lemmarna i kommissionen enligt beräkningar, som verkställs av Förenta Nationernas generalsekreterare.

10. Förenta Nationernas generalsekreterare äger vid behov betala utgifterna för medlemmarna i kommissionen, innan de berörda staterna ersatt dem enligt mom 9 i denna artikel.

Artikel 43

Medlemmarna i kommittén och de förlikningskommissioner ad hoc, som må utses enligt artikel 42, skall äga rätt till de förmåner och privilegier samt den immunitet, som tillkommer experter på uppdrag för Förenta Nation-

erna enligt tillämpliga bestämmelser i konventionen om privilegier och immuniteter för Förenta Nationerna.

Artikel 44

Bestämmelserna rörande genomförandet av denna konvention skall tillämpas utan förfång för förfaranden, som på området för de mänskliga rättigheterna beslutats i eller med stöd av Förenta Nationernas och fackorganens stadgor och konventioner. De skall ej hindra konventionsstaterna från att anlita andra förfaranden för lösandet av en tvist i överensstämmelse med allmänna eller särskilda internationella överenskommelser i kraft mellan dem.

Artikel 45

Kommittén skall genom Ekonomiska och sociala rådet årligen tillstålla Förenta Nationernas generalförsamling en redogörelse för sin verksamhet.

Del V

Artikel 46

Intet i denna konvention må tolkas såsom innebärande inskränkning av bestämmelserna i Förenta Nationernas stadga och stadgorna för fackorganen, i de delar dessa instrument anger det ansvar som Förenta Nationernas olika organ och fackorgan har med avseende på i denna konvention behandlade spörsmål.

Artikel 47

Intet i denna konvention må tolkas såsom en inskränkning av den inneboende rätten hos alla folk att till fullo och utan begränsning dra fördel av och utnyttja sina naturrikedomar och naturtillgångar.

Del VI

Artikel 48

1. Denna konvention står öppen för undertecknande av varje stat, som är medlem av Förenta Nationerna eller något av dess fackorgan, av varje stat som är ansluten till Internationella domstolens stadga ävensom av varje annan stat, som av Förenta Nationernas generalförsamling inbjudits att biträda konventionen.

2. Denna konvention skall ratificeras och ratifikationsinstrumenten deponeras hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

3. Denna konvention står öppen för anslutning av stat, som avses i mom 1 i denna artikel.

4. Anslutning sker genom deposition av ett anslutningsinstrument hos Förenta Nationernas generalsekreterare.

5. Förenta Nationernas generalsekreterare skall underrätta alla stater, som undertecknat denna konvention eller anslutit sig till densamma, om depositionen av varje ratifikations eller anslutningsinstrument.

Artikel 49

1. Denna konvention träder i kraft tre månader efter dagen för depositionen hos Förenta Nationernas general-

sekreterare av det trettiofemte ratifikations eller anslutningsinstrumentet.

2. I förhållande till stat, som ratificerar eller ansluter sig till konventionen efter depositionen av det trettiofemte ratifikations eller anslutningsinstrumentet, träder denna konvention i kraft tre månader efter dagen för depositionen av dess ratifikations eller anslutningsinstrument.

Artikel 50

Bestämmelserna i denna konvention skall utan begränsningar eller undantag av något slag gälla i alla delar av förbundsstater.

Artikel 51

1. Konventionsstat må föreslå ändringar i konventionen; texten till sådan ändring skall överlämnas till Förenta Nationernas generalsekreterare. Denne skall sedan över-sända ändringsförslagen till konventionsstaterna med en begäran om att dessa måtte underrätta honom om huru-vida de tillstyrker, att en konferens av stater samman-kallas för förslagens övervägande och ställande under omröstning. Om minst en tredjedel av staterna tillstyrker en sådan konferens, skall generalsekreteraren samman-kalla konferensen i Förenta Nationernas regi. Ändrings-förslag, som antagits av en majoritet av de vid kon-ferensen närvarande och röstande staterna, skall underställas Förenta Nationernas generalförsamling för godkännande.

2. Ändringar träder i kraft, när de godkänts av Förenta Nationernas generalförsamling och med två tredjedels majoritet antagits av konventions staterna i enlighet med deras respektive konstitutionella bestämmelser.

3. När ändringar träder i kraft skall de vara bindande för de stater som an tagit dem, medan övriga stater fortfarande är bundna av bestämmelserna i denna konvention och eventuella tidigare ändringar, som de antagit.

Artikel 52

Vid sidan av de underrättelser, som omnämnts i artikel 48 mom 5, skall Förenta Nationernas generalsekreterare underrätta alla i mom 1 i samma artikel avsedda stater om följande:

a) undertecknanden, ratifikationer och anslutningar enligt artikel 48;

b) dagen för ikraftträdandet av denna konvention enligt artikel 49 och dagen för ikraftträdandet av varje ändring enligt artikel 51.

Artikel 53

1. Denna konvention, vars engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter äger lika vitsord, skall deponeras i Förenta Nationernas arkiv.

2. Förenta Nationernas generalsekreterare skall översända bestyrkta av skrifter av denna konvention till alla i artikel 48 avsedda stater.